

ΜΙΑΤΟΥ ΣΑΧΤΟΥΡΗ

ΠΑΡΑΛΟΓΑΙΣ

Ἀθήνα

1948

Στην Αρχή Δικασίου

με Σερμιά 9/9/12

Καλαϊτάς
53

ΠΑΡΑΛΟΓΑΙΣ

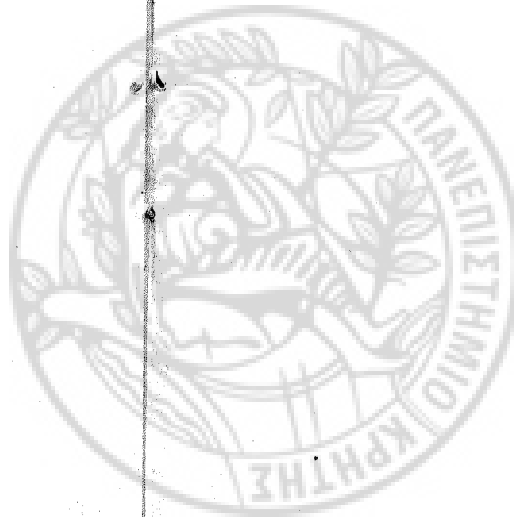
*
Η ΛΗΣΜΟΝΗΜΕΝΗ, «Ίκαρος» Ἀθήνα, 1945

ΜΙΑΤΟΥ ΣΑΧΤΟΥΡΗ

ΠΑΡΑΛΟΓΑΙΣ

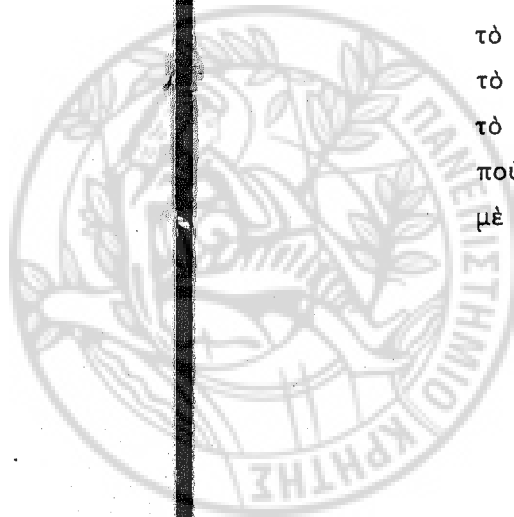
Ἀθήνα
1948

ΟΙ ΑΜΥΓΔΑΛΙΕΣ

Έκθαμβο σπίτι άσπρο και κόκκινο
σε ποιο δωμάτιο ν' άνθισαν οι άμυγδαλιές σου
έγω είχα ζήσει σ' όλες τις γωνιές
στην κόκκινη και τη δυστυχισμένη
στην τραγική την άσπρη πάνω στο πατάρι
ή άναπνοή σου θάμπωνε τά όνειρά μου
πάνω στα τζάμια σου τρεμόσβυνε μιá θάλασσα
κηποι κρυφά χρυσάνθεμα μέσα στην έκστασή σου
πού έτρεχα ματωμένος και κυνηγός

Ένα μεγάλο δίχτυ περνούσε σύρριζα
πάνω από το κεφάλι μου
ή δυστυχία είχε δόντια σιδερένια
ό ήλιος φύτευε στους τοίχους κι' άλλα περιβόλια
το περιβόλι της μύγας το περιβόλι του χαρταετού
το περιβόλι το μεγάλο της άγάπης
το περιβόλι του μεγάλου πυρετού
πού μέσα του όλημέρα γύριζα με το τουφέκι μου
με μιá κορδέλα κόκκινη μέσα στο στόμα μου

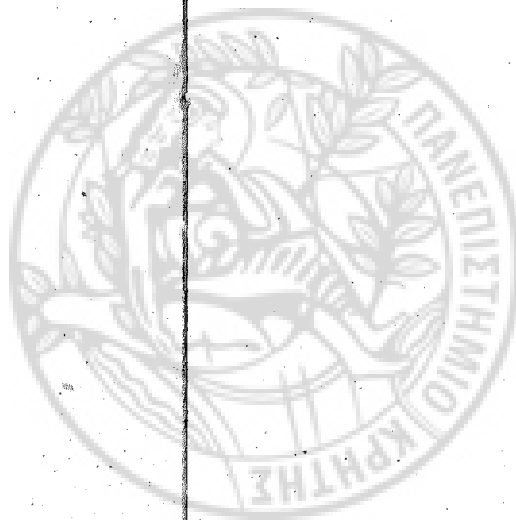

μέ μιὰ κορδέλα κόκινη μέσ' τὰ μαλλιά μου
σάν τῆ γωνιά τὴν κόκινη καί τῆ δυστυχισμένη
σάν τῆ γωνιά τὴν τραγική τὴν ἄσπρη πάνω στό
πατάρι

ἐγὼ εἶχα ζήσει σ' ὅλες τίς γωνιές
σὲ ποιά λοιπὸν ἀνθίσαν οἱ ἀμυγδαλιές σου

Ἡ ΠΛΗΓΩΜΕΝΗ ΑΝΟΙΞΗ

Ἡ πληγωμένη Ἄνοιξη τεντώνει τὰ λουλούδια τῆς
οἱ βραδινές καμπάνες τὴν κραυγὴ τους
κι' ἡ κατάσπρη κοπέλλα μέσα στὰ γαρύφαλα
συνάζει στάλα - στάλα τὸ αἷμα
ἀπ' ὅλες τίς σημαίες ποὺ πονέσανε
ἀπὸ τὰ κυπαρίσια ποὺ σφαχτῆκαν
γιὰ νὰ χτιστεῖ ἓνας πύργος κατακόκινος
μ' ἓνα ρολόγι καὶ δυὸ μαύρους δείχτες
κι' οἱ δείχτες σὰ σταυρώνουν θάρχεται ἓνα σύννεφο
κι' οἱ δείχτες σὰ σταυρώνουν θάρχεται ἓνα ξίφος
τὸ σύννεφο θ' ἀνάβει τὰ γαρύφαλα
τὸ ξίφος θὰ θερίζει τὸ κορμί τῆς

Ο ΝΕΚΡΟΣ ΤΗΣ ΖΩΗΣ ΜΑΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΕΝΙΑΜΙΝ Δ' ΑΡΚΟΖΙ

στο Νίκο Έγγονόπουλο

‘Ο Ίωάννης Βενιαμίν δ’ Αρκόζι πού πέθανε –
«έν ζωή» – και άναστήθηκε μόλις νυχτώνει κάθε
βράδυ σφάζει τὰ κοπάδια του – γίδια βόδια και πρό-
βατα πολλά – πνίγει όλα τὰ πουλιά του άδειάζει
τὰ ποτάμια του και πάνω στον κατάμαυρο σταυρό
πούχει στημένο καταμεσίς στο δωμάτιό του σταυ-
ρώνει την άγαπημένη του. “Υστερα κάθετα μπρός
στ’ άνοιχτό παράθυρο καπνίζοντας την πίπα του
φτωχός και δακρυσμένος και σκέφτεται νάχε κι’ αυ-
τός κοπάδια βόδια γίδια και πρόβατα πολλά νάχε
ποτάμια με γρήγορα όλοκάθαρα νερά νά θαύμαζε
κι’ αυτός τὸ φτερούγισμα τών πουλιών νά χαίρον-
ταν κι’ αυτός τὴ ζεστή άνάσα τῆς γυναίκας.

ΑΣΤΕΡΟΣΚΟΠΕΙΟ

Διαρρήχτες τοῦ ἡλιου
δέν εἶδαν ποτέ τους πράσινο κλωνάρι
δέν ἄγγιξαν φλογισμένο στόμα
δέν ξέρουν τί χρώμα ἔχει ὁ οὐρανός

Σέ σκοτεινά δωμάτια κλεισμένοι
δέν ξέρουν ἂν θά πεθάνουν
παραμονεύουν
με μαύρες μάσκες και βαρειά τηλεσκόπια
με τ’ ἄστρα στην τσέπη τους βρωμισμένα με ψίχουλα
με τίς πέτρες τών δειλῶν στὰ χέρια
παραμονεύουν σ’ ἄλλους πλανῆτες τὸ φῶς

Νά πεθάνουν

Νά κριθεῖ κάθε “Άνοιξη από τὴ χαρά της
ἀπό τὸ χρώμα του τὸ κάθε λουλούδι
ἀπό τὸ χᾶδι του τὸ κάθε χέρι
ἀπ’ τ’ άνατρίχιασμά του τὸ κάθε φιλι

Ο ΕΦΙΑΛΤΗΣ

Τ' ὄνομά της ἦταν Ἀκτὴ καὶ Κυριακὴ. Εἶχε μαῦρα μάτια μαῦρα μαλλιά μαῦρα φορέματα μαῦρα μεσοφόρια κι' ἓνα ἄλογο κατὰμαυρο. "Ὅμως τὴ λέγαν Ἀκτὴ καὶ Κυριακὴ. Τὸ σπίτι της ἦταν σ' ἓνα νησί κι' ἦταν γεμᾶτο πιστόλια πορφύρες σημάτιες ἄστρα στὰ δίχτυα πολυβόλα σκάφανδρα ἀγκίστρια κιβώτια μὲ ὄνειρα κιβώτια μὲ σφαῖρες νησιώτικες φορεσιῆς λάμπες μὲ γυαλιὰ χρωματιστὰ μαντήλια χρωματιστὰ κι' ἓνα παλιὸ σκουριασμένο κανόνι. Σὰ βράδυαζε στὸ παράθυρο ἄναβε ἓνα φανάρι. "Ἀναβε - ἔσβυνε ἄναβε - ἔσβυνε κι' ἀμέσως μιὰ ἔρημη βάρκα ἄραζε πλάι στὴ σιδερένια πόρτα τοῦ σπιτιοῦ κι' ἓνας - ἓνας πέντε ἄντρες γλιστροῦσαν μέσα στὸ σπίτι. Σὲ λίγο ἀπὸ ἓνα κρυφὸ πορτόνι σκεπασμένο ἀπὸ τ' ἀθάνατα ὁ Πρῶτος ἄντρας ἔβγαине νεκρὸς. Ὁ Δεύτερος μὲ τὸ πρόσωπο γεμᾶτο αἵματα κρατώντας ἓνα πεντάμορφο βρέφος σφιχτὰ στὴν ἀγκαλιά του. Ὁ Τρίτος κι' αὐτὸς γεμᾶτος αἵματα κρατώντας ἓνα αὐτόματο σφιχτὰ στὴν ἀγκαλιά του. Ὁ Τέταρτος σερνάμενος τυλιγ-

μένος ἀπὸ τὴν κορφή ὡς τὰ νύχια σ' ἓνα βαρὺ σκοῦρο πράσινο ὕφασμα. Ὁ Πέμτος κι' αὐτὸς νεκρὸς. "Ὅμως ἡ πιὸ ἐξαίσια νεκρὴ ἦταν ἡ κοπέλλα μέσα στὸ κάτασπρό της φόρεμα κατὰχαμα ξαπλωμένη στὴ μέση τοῦ δωματίου πλάι στὸ σκοτωμένο μαῦρο ἄλογο τῆς πλημμυρισμένη κι' αὐτὴ στὸ αἷμα τὰ χέρια σταυρωτὰ ψηλὰ στὸ στήθος καὶ μ' ἓνα χαμόγελο καὶ μ' ἓνα πράσινο κλωνί στὸ στόμα ἐνῶ οἱ πέντε γερμανοὶ ἀδύναμοι μπροστὰ τῆς χαιρετοῦσαν σὲ στάση προσοχῆς.

ΤΑ ΔΩΡΑ

Σήμερα φόρεσα ένα
ζεστό κόκκινο αίμα
σήμερα οι άνθρωποι μ' αγαπούν
μιά γυναίκα μου χαμογέλασε
ένα κορίτσι μου χάρισε ένα κοχύλι
ένα παιδί μου χάρισε ένα σφυρί

Σήμερα γονατίζω στο πεζοδρόμιο
καρφώνω πάνω στις πλάκες
τά γυμνά άσπρα ποδάρια τών περαστικών
είναι όλοι τους δακρυσμένοι
όμως κανείς δέν τρομάζει
όλοι μείναν στις θέσεις που πρόφτασα
είναι όλοι τους δακρυσμένοι
όμως κυτάζουν τις ούράνιες ρεκλάμες
καί μιά ζητιάννα που πουλάει τσουρέκια
στον ούρανò

Δυò άνθρωποι ψιθυρίζουν

τί κάνει την καρδιά μας καρφώνει ;
ναί την καρδιά μας καρφώνει
ώστε λοιπόν είναι ποιητής

ΤΟ ΘΑΥΜΑ

Νύχτα ήταν
καί λαλήσαν τὰ κοκόρια
καρφωμένα γύρω - γύρω
σ' ένα φεγγάρι
ἀπὸ μπαμπάκι
φωσφορικό

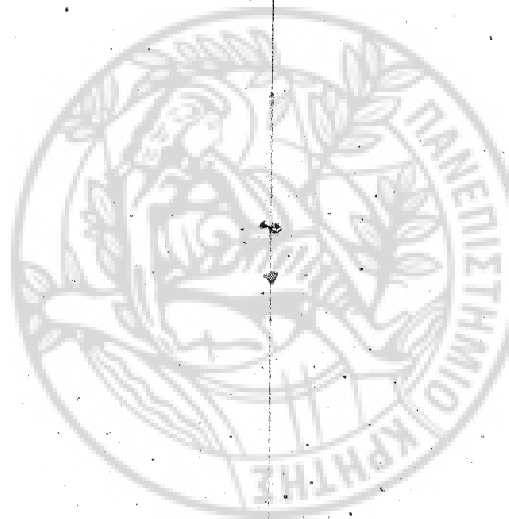
“Ολοι προσμέναν τὸ θαῦμα
γιατί κάποιο θαῦμα
θὰ γινόταν ἀπόψε
στὴν καρδιά τοῦ βιολιοῦ

“Ὁμως κι' οἱ τρεῖς κοπέλλες
ἦρθαν μαυροντυμένες
κρατώντας τὴν ἄδεια
μαύρη θήκη τοῦ βιολιοῦ

Κλαῖγαν καὶ λέγαν
πὼς κανένα θαῦμα
τώρα πιά δὲ γίνεται
στὸν οὐρανὸ

ΤΟ ΑΣΤΡΟ

Τὸ ξανθὸ κεφάλι της
τὰ ξεβαμμένα χεῖλια της
ἢ σιωπὴ της
καὶ λίγο σάλιο ποῦ ἔτρεχε
ἀπὸ τὸ ἄστρο
τὸ σφύριγμα
τὸ ἄγριο ἄστρο ποῦ ἀνοιγόκλεινε
τὸ μάτι του
κι' ἔβλεπε τὸν Οὐρανὸ
κι' ἔλεγε:
Θὰ τόνε κάψω!

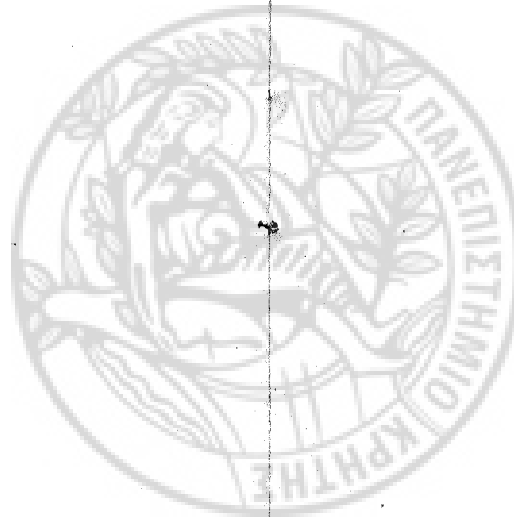
Ο ΒΟΡΗΑΣ

Τὰ νύχια αὐτοῦ τοῦ πιανιστῆ
φτάνουν ἕως τὸ πάτωμα
μόνο ὁ βορῆας γνωρίζει τ' ὄνομά του
αὐτὸς δὲν παίζει πιάνο πιὰ
δὲν τρώει
δὲν ἀγαπάει
δὲν κοιμᾶται

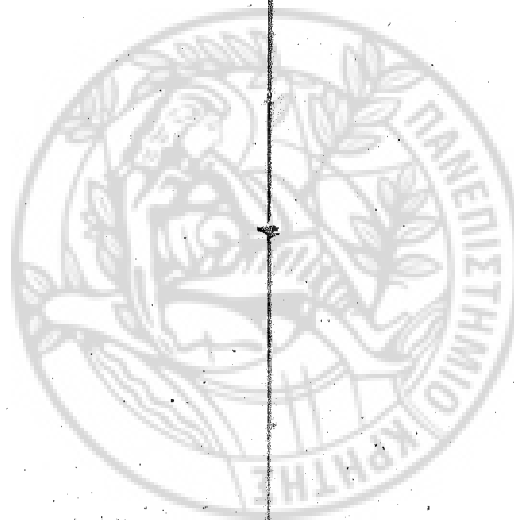
Εἶναι βασιληᾶς

Κάτω καρφώνει ξύλα ὁ μαραγκὸς
καί νά ποῦ πάλι ἀκούγεται τὸ πιάνο
κόρη τοῦ μαραγκοῦ εἶναι ἡ πεντάμορφη
στὴ σκιά ἑνὸς μεγάλου παγωμένου ἡλίου
πλένει τίς πλάκες τοῦ βορῆα
ποῦ αὐτὸς μονάχα ξέρει
αὐτὸς μονάχα ξέρει ν' ἀγαπάει
τοὺς ποιητὲς τοὺς
ἀληθινούς

ΕΞΗ ΣΤΙΓΜΕΣ

Ό μουγγός ξεκρεμάει παληές
φωτογραφίες
κυτάζει πτώματα τρομάζει ζηλεύει
στόματα κοριτσιών
κλαίει βγάζει ένα κόκκινο
σκαμνί στο πεζοδρόμιο

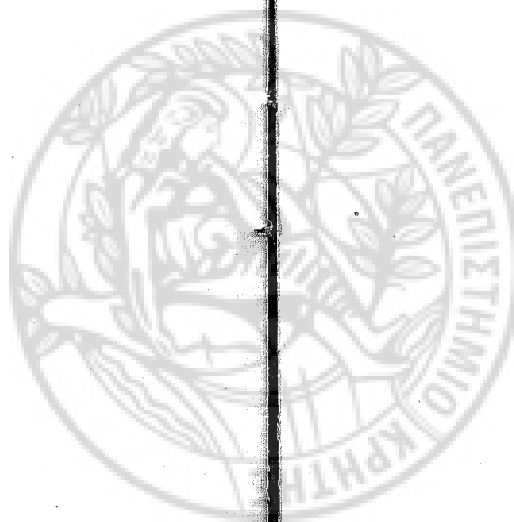

II

‘Ο ἄρρωστος μελετάει
τις καπνοδόχες
ξέρει πῶς ἀπομέσα τους
φεύγουν τὰ ὄνειρα
καί οἱ καπνοί
τῶν πεθαμένων

III

‘Ο ζωγράφος ἔχει μέσα στήν καρδιά του
μιὰ ζωγραφιά
ἔχει μέσα στό κεφάλι του ἕνα μαχαίρι
θέλει νά βγάλει τή ζωγραφιά
θέλει νά βγάλει τὸ μαχαίρι
νά σκίσει τή ζωγραφιά

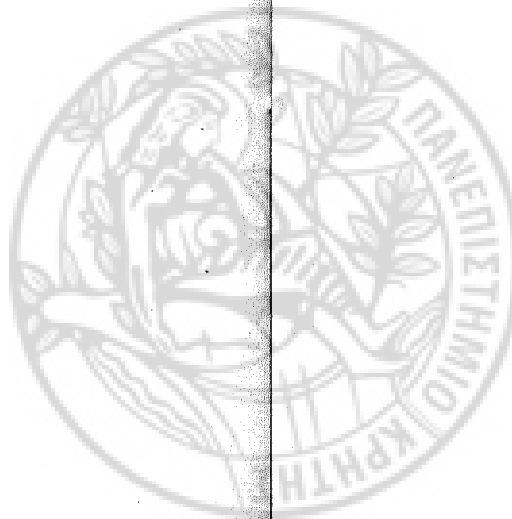

IV

Ὁ φίλος μου ἔχει ἓνα περίστροφο
ἐγὼ ἔχω μιὰ κιθάρα
ὅταν ὀπλίζω τὴν κιθάρα
τὸ περίστροφο παίζει μιὰν ἐξαίσιαν
μουσικὴν
ὅταν σκοτώνω μὲ τὴν κιθάρα

V

Οἱ πόρτες τ' ἄλογα καὶ τὰ κουδούνια
ἀνοιχτὰ φέρετρα κάτω ἀπ' τὸν ἥλιο
ἀνοιχτὰ στόματα κάτω ἀπ' τὸν ἥλιο
Θέ μου νὰ σφάξουμε τὸ μαῦρο κόκορα
Θέ μου νὰ σφάξουμε τὸ μαῦρο κόκορα
Θέ μου νὰ σφάξουμε τὸ μαῦρο κόκορα

Ὁ βαρκάρης τῶν κεραυνῶν
 γυρίζει
 ἀπὸ ἀκτὴ σὲ ἀκτὴ
 δὲ θέλει ν' ἀράξει πουθενά
 τὴ βάρκα του ψιθυρίζει
 φύγαν φύγαν τὰ νερά

Ἐνας ναύτης ψηλά
 στὰ κατάσπρα ντυμένος
 τρέχει μέσ' τὸ φεγγάρι

Κι' ἡ κοπέλλα ἀπ' τὴ γῆς
 μὲ τὰ κόκκινα μάτια
 λέει ἕνα τραγούδι
 ποὺ δὲ φτάνει ὡς τὸ ναύτη

Φτάνει ὡς τὸ λιμάνι
 φτάνει ὡς τὸ καράβι
 φτάνει ὡς τὰ κατάρτια

Μὰ δὲ φτάνει ψηλά στὸ φεγγάρι

ΤΑ ΧΩΡΙΣΜΕΝΑ

στον Άνδρέα Έμπειρικο

Τὸ ποτάμι τὸ ὄνειρο τὰ σπηρούνια κι' ὁ φόβος
σκορπιστήκαν σ' αὐτὸ τὸ λιβάδι
κι' ἡ ὠραία γυναίκα μὲ τὴ βέργα τοῦ πάθους
τυραννάει τὰ μάτια τῆς τυραννάει τὴν ψυχὴ τῆς
νὰ γυρίσει τὸ ἄλογο στὴ φωνὴ τῆς φοράδας
τὰ σπηρούνια νὰ βροῦνε τὰ πόδια
νὰ φορέσει τὴ μάσκα τοῦ ὁ μεγάλος ὁ φόβος
τὸ ποτάμι ν' ἀφήσει σ' ἄλλο ρέμα τὸ αἷμα τοῦ
καί τ' ὄνειρο νὰ γεμίσει μ' ἄλλο φῶς τὴν καρδιά τῆς
τὴν καρδιά τὴ δική τῆς καὶ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων

Κι' ὁ γενναῖος θεὸς ὁ σκληρὸς ἔραστής τῆς
ποῦ γυρίζει τὰ βράδουα μὲ μεγάλα καράβια
νὰ ριχτεῖ στὰ σοκάκια μ' ἕνα ἄσπρο μαντήλι
μέσ' τὴ νύχτα μὲ τὰ δέντρα καὶ τ' ἄστρα
νὰ τὴ βρεῖ σ' ἕνα δρόμο νὰ τὴ βρεῖ σ' ἕνα σπίτι
μὲ γνωστοὺς μάννες - γρηῆς κι' ἀδύνατα ἀγόρια
νὰ τὴ βρεῖ στὴν πληγὴ στὸ σημάδι τοῦ πάθους
ὅταν μόνη σηκώνει τὴ βέργα
γιὰ νὰ σμίξουν καὶ πάλι μαζὺ στὸ λιβάδι
τὸ ποτάμι τὸ ὄνειρο τὰ σπηρούνια κι' ὁ φόβος

Ο ΘΑΝΑΤΟΣ

Αὐτὸ τὸν ἄνθρωπο κανεῖς δὲ τὸν ἐσκοτώσε
δὲν ἦταν φύλακας τοῦ λιμανιοῦ
δὲν ἦτανε πολεμιστὴς στὴ μάχη
μέσα σὲ τραῖνα ἔφερνε θηρία σιδερόφραχτα
κι' ἀπάνω στὰ ψηλὰ βουνὰ φώλιαζεν ἡ καρδιά τοῦ
κάποτε τὸ αἷμα τοῦ θὰ μιλήσει
καὶ τότε μαῦρα σκοτεινὰ πουλιὰ θὰ πνίξουνε τὰ
σύννεφα
γενάτοι μαύροι ἀγέρηδες θὰ ζώσουνε τὸν κάμπο
θὰ τραγουδήσουν οἱ ἀχλαδιές τὴν ἱστορία τοῦ
μέσα στὸ σπίτι τῆς φωτιᾶς μὲ τ' ἄγρια θηριά
τὰ φλυτζάνια τοῦ θανάτου πάνω στὰ τραπέζια
κουρτίνες δίχως ἥλιο λυχνάρι καὶ κρύα λόγια
λυχνάρι καὶ κρύα φιλιὰ δίχως ἀγάπη
μὲ τὰ αἰσχρὰ κορίτσια τῆς σιωπῆς
ποῦ κάθε βράδυ κλείναν τὰ παράθυρα
ποῦ κάθε βράδυ σταύρωναν τὸν ὕπνο
ποῦ κάθε βράδυ σκίζαν τρῶγαν τὰ φουστάνια τους
πέφταν ἀνάσκελα καὶ φτύναν τὰ ὄνειρά τους

ΤΑ ΠΕΡΙΣΤΕΡΙΑ ΤΟΥ ΝΕΚΡΟΥ

στον Όδυσσέα Έλύτη

Δὲ δίνω αἶμα στίς φλέβες τῶν πουλιῶν
καί τὰ ποτάμια μου κρατήσαν τὰ νερά τους
ἐπάνω στά ψηλά βουνά τρεῖς βίγλες ἔχω στήσει
μέσ' τῆ σπηλιά μου φύλαξα τοὺς ἀετοὺς

Ἐλάτε βγῆτε στὸν κάμπο περιστέρια μου
μὲ τίς γαλάζιες κορδέλες στὸ λαιμό σας
ἐλάτε βγῆτε μὲ τὸ φεγγάρι στὴν καρδιά
σὰ θὰ σηκώσω τὴν ταφόπετρά μου

Ἄργοπεθαίνουν γύρω μου τ' ἄλλα πουλιά
ἐλάτε βγῆτε στὸν κάμπο περιστέρια μου
ἐλάτε βγῆτε σφαγμένα περιστέρια μου

Ο ΔΥΝΑΤΟΣ

Καθρέφτης κρεβάτι γιασεμί

στάχτες τοιγάρων δάκρυα
κόκινο ἀπὸ χεῖλια
στά σεντόνια
ἡ ἡρωίδα ἀπελπισμένη μέχρι θανάτου
καθρέφτης κρεβάτι

ἓνας ἄντρας δίχως πόδια
σὲ μιὰ καρέκλα μὲ ρόδες
μὲ ρόδινες ἀνταύγειες ὁ ἥλιος
στὸν τοῖχο
στὸ πάτωμα φρίκη ἓνα φιλι

Καθρέφτης

ὁ δυνατὸς ἄντρας εἶναι στὸ ταβάνι
γυμνάζει τὰ ὄνειρά του
μὲ πάθος

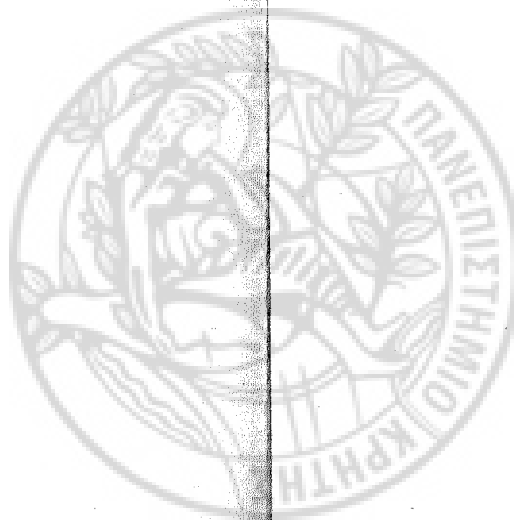
κατεβαίνει κλείνει τὸ παράθυρο
σκοτεινιάζει

Κραυγή

Ο ΟΥΡΑΝΟΣ

Πουλιά μαύρες σαΐτες τῆς δύσκολης πίκρας
δὲν εἶν' εὐκόλο πρᾶμα ν' ἀγαπήσετε τὸν οὐρανὸ
πολὺ μάθατε νὰ λέτε πῶς εἶναι γαλάζιος
ξέρετε τίς σπηλιές του τὸ δάσος τοὺς βράχους του ;
ἔτσι καθὼς περνᾶτε φτερωτὲς σφυρίχτρες
ξεσκίζετε τὴ σάρκα σας πάνω στὰ τζάμια του
κολλοῦν τὰ πούπουλά σας στὴν καρδιά του

Καὶ σὰν ἔρχεται ἡ νύχτα μὲ φόβο ἀπ' τὰ δέντρα
κυτᾶτε τ' ἄσπρο μαντήλι τὸ φεγγάρι του
τὴ γυμνὴ παρθένα ποὺ οὐρλιάζει στὴν ἀγκαλιά του
τὸ στόμα τῆς γρηᾶς μὲ τὰ σάπια τὰ δόντια του
τ' ἄστρα μὲ τὰ σπαθιά καὶ μὲ τοὺς χρυσοὺς σπάγγους
τὴν ἀστραπὴ τὸν κεραυνὸ τὴ βροχὴ του
τὴ μακρυὰ ἡδονὴ τοῦ γαλαξία του

ΤΟ ΣΥΝΘΗΜΑ

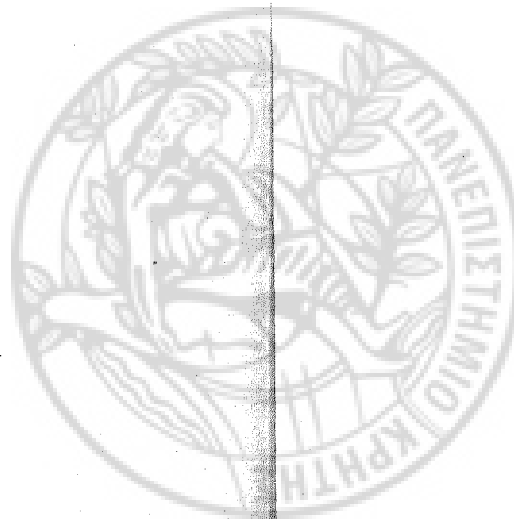
Ἡ κιθάρα παίζει μόνη μέσ' τῆ βάρκα
ἐνῶ ἡ σικιά τοῦ βαρκάρη βηματίζει στήν ταρατάσα
φῶτα προδοτικά θ' ἀνάψουνε σέ λίγο
πνίξανε τίς τρουμπέτες μέσ' τὰ φύκια
ἡ ἄγρια γυναίκα ξεπροβάλλει ἀπ' τὰ νερά
λάμπουνε τ' ἄσπρα σκέλια τῆς
δίνεται στό φεγγάρι καί στό ναύτη μέσ' τὰ βράχια

Οἱ ἄλλοι ναῦτες προχωροῦνε δύο - δυό
εἶναι χλωμοί καί παγωμένοι στόν ἰδρώτα
σέ λίγο θ' ἀνηχήσουν πυροβολισμοί
μία δυό τρεῖς
τρεῖς πρέπει νά πηδήξουνε ταρατάσες
τρεῖς πρέπει νά σφυρίζουνε φορῆς
γιὰ νά βρεθοῦν στήν ὥρα

Ἄν ἕνας ἄνθρωπος ριχτεῖ μέσ' τὸ νερό
οἱ ναῦτες θά τονὲ χτυπήσουν

τ' ἄστρα θά τοῦ τσακίσουνε τὸ μέτωπο
τὰ ψάρια θά τὸν ἀγαπήσουν
τὰ πρόβατα θά πέσουν ἀποπίσω του

Θά γεννηθεῖ καί θά πεθάνει μέσ' τοὺς πόνους

Ο ΓΑΜΟΣ

Ένα περιστροφο
πού έκπυρσοκρότησε
μέσ' σ' ένα σύννεφο
από καρδιές
ένα αυτοκίνητο
δίχως λουλούδια
μέ πολλά ὄμως γέλια
ένα αυτοκίνητο
σά μέσ' σέ τάφο
σά μέσ' σέ θάλασσα
μέσ' ἀπ' τὰ κύματα
μέσ' τούς καπνούς
προβαίνουν δάχτυλα
καί δαχτυλίδια
μαύρα κεφάλια
τά χείλια ἀνοίγουν
καί ψιθυρίζουν
χαμογελοῦν
ἢ γρηά ὁ γέρος
χαμογελοῦν

γιά τὰ στεφάνια
γιά τὰ φορέματα
γιά τή λεβάντα
γιά τὰ ψωμιά
καί τὰ κουφέτα
γιά τ' αυτοκίνητο
πού πρῶτα στάθηκε
γιά τ' αυτοκίνητο
πού ὥρμησε χάθηκε
γιά τὸ περιστροφο
πού έκπυρσοκρότησε
μέσ' σ' ένα σύννεφο
ἀπό καρδιές

ΠΕΤΡΟΣ

Πάλι τί καννιβαλισμός αύτή τήν "Ανοιξη
λουλούδια καταβρόχθισαν τίς μέλισσες
πουλιά τούς φάγαν τά έντόστια τά γεράκια
τό τριαντάφυλλο έμεινε όλομόναχο
κι' ό μενεξές μεταμορφώθη σέ κηδεία

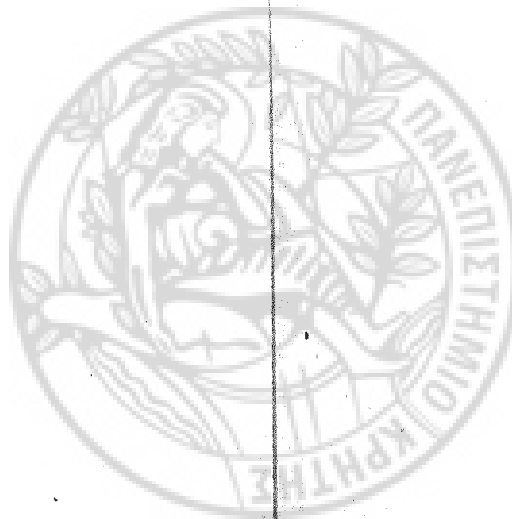
Δέν έχω άλλα λουλούδια νά σοϋ φέρω
δμως μιά μέρα θά γίνω ό μέγας κηπουρός
φυτεύω θά κλαδεύω θά ποτίζω
θάχω τό σπίτι μου πάνω σ' ένα σύννεφο
θ' ανάβω τά όνειρά μου μέ τόν ήλιο

Σήμερα ακόμα είμαι ένας πλοηγός
συνένοχος για τίς λάσπες τά λεμόνια
τούς τενεκέδες στό νερό μέσ' τό λιμάνι
τρελάνω τή σειρήνα σπέρνω τό αίμα μου
φορώ γυαλιά από πέτρα και μέ λένε Πέτρο

Ο ΑΕΤΟΣ

Τήν ώρα που κοιμάται
ένas άητός
πέφτει μέσ' τό κρεβάτι της
νεκρός
τήν ώρα που κοιμάται
ένα περιστέρι
κουρνιάζει στό δεξί της
χέρι

Τόν άετό
τά ματωμένα δάχτυλά της
ρίχνουν
στόν γκρεμό
τό περιστέρι
τά ματωμένα δάχτυλά της
σφίγγουν
ρίχνουν στό πανέρι

Τὴν ὥρα ποὺ ξυπνάει
ἓνας ἀητὸς
στέκεται στὸ κρεβάτι τῆς
ὀρθὸς
τὴν ὥρα ποὺ ξυπνάει
ἓνα μαχαῖρι
τῆς κόβει τὸ δεξί τῆς
χέρι

ΩΡΟΔΕΙΧΤΗΣ

Ἄπο ψηλὸ βουνὸ εἶδα τὴ θάλασσα
μέσα στὰ χέρια τῆς εἶδα
νὰ ζοῦν καὶ νὰ πεθαίνουν τὰ πουλιά
κι' ἐγὼ ἔφεγγα ψηλὰ σὰν ἄστρο
ἤμουν ἓνα ἄστρο
μὲ δάκρυα καὶ μὲ καρφιά
καὶ γύρω μου ψάρια καὶ σκάλες
σκάλες ν' ἀνέβουν νὰ διώξουν
τὴν καρδιά μου
σκάλες γιὰ νὰ κατέβω ἐγὼ
γιὰ νὰ ξεσκίσω τὴν καρδιά τῆς θάλασσας

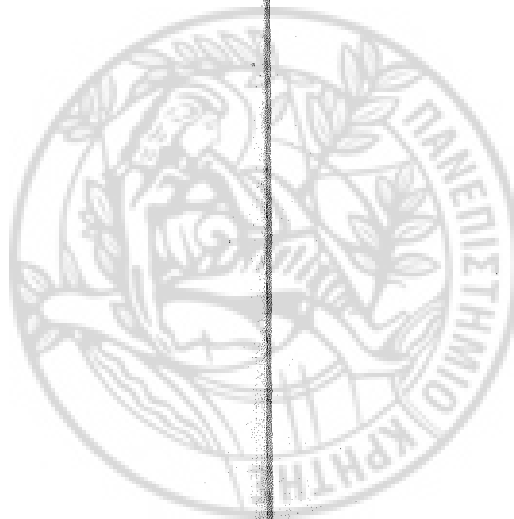

Η ΠΟΡΤΑ

στο Γιώργο Λίκο

‘Η πόρτα που άνοιξες με τόσο πάθος
άνοιξε στο θάνατο
και δέ μπορούν να τον σκεπάσουν τρία λουλούδια
και δέ μπορούν να τον ξορκίσουν
τά ζαχαρένια μάγουλα του κοριτσιού
πίσω άπ’ την πόρτα
πίσω άπ’ την πόρτα τó κορίτσι γδύνεται στον άνεμο
τά κυπαρίσια ψιθυρίζουνε μιá προσευχή χιονιού
βογγάει λυγáει τά κλαδιά ó βορηάς ó μαύρος
οί ξυλοκόποι χάθηκαν στη θάλασσα
χλωμά καίκια κατεβάσαν τις σημαίες τους
σάλπιγγες στο βυθó σημάνανε τó τέλος
ένώ στο λιμάνι βγαίνουν κυριακάτικο περίπατο
γυναίκες μέσ’ τά μαύρα σέρνουν τ’ άγόρια τους
πεταλωτές παιδεύουνε τ’ άμοιρα τ’ άλογά τους
άγριες λατέρνες μαχαιρώνουνε τά ντέφια τους
παιδιά πουλάνε κοκοράκια κόκκινα σά χιόνι
καράβια και πουλιά σφυρίζουν φεύγουνε
κατάρτια άνοίγουν δρόμο άνάμεσα άπό τ’ άστρα
ή πόρτα που άνοιξες με προσοχή

έχει άλλες χίλιες πόρτες πίσω της
πίσω άπό κάθε μιá και μιá κραυγή
πίσω άπό κάθε μιá κι’ ένα σπητό κορίτσι

Υ Δ Ρ Α

Τὸ αἷμα μου τὸ κρεμάσαν πάνω στὰ κλαδιά
τὸ αἷμα μου τὸ ρίξαν μέσ' τὴ θάλασσα
τ' ἄγρια λουλούδια τὰ βαμένα δόντια τὰ πικρά

φιλιὰ

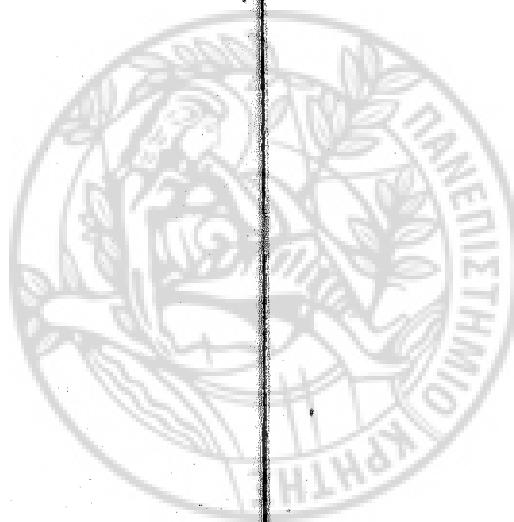
τὰ ψάρια τὰ καράβια μέσ' τὴ θάλασσα
μέσα στὸ αἷμα τὸ δικό μου χτίσαν τὴ φωλιὰ
ἀπὸ τὸ αἷμα τὸ δικό μου βάψαν τὰ πανιά
ἀπὸ τὸ αἷμα τὸ δικό μου πέταξαν φτερά
ὄλα τὰ φοβερὰ πουλιὰ μέσα στὴ θάλασσα

Η ΜΑΧΗ

“Απλώνες ὄλο ἄπλώνες τὰ χέρια σου
στὰ μπαλκόνια βοηθοῦσες τοὺς ἀρρώστους
νὰ κατεβαίνουν
μέ τὰ μεγάλα μάτια τὰ λιγνά τους πόδια
τὰ λουλούδια τους
ἐνῶ τριγύρω ἀπὸ τὰ σκοτεινὰ παράθυρα
ὄλοι πυροβολοῦσαν

“Απλώνες ὄλο ἄπλώνες τὸ βῆμα σου
ὄπου ψηλὰ βουνὰ κι' ὄπου μεγάλοι δρόμοι
μεγάλοι δρόμοι με φωτιές καὶ με περιστροφὰ
μ' ἓνα φτωχὸ ποὺ μοίραζε βίους ἀγίων
μέ μιὰ τσιγγάνα πούθελε παράφορα ἓνα αὐγὸ
νὰ κάνει μέσα του τὴν πλάση νὰ στενάξει

“Απλώνες ὄλο ἄπλώνες τὸ βῆμα σου
καὶ μέσα στὴ βροχὴ στεκόταν Προσοχὴ
ὁ κρεμασμένος

σάν παληό κρασί ξεχασμένο
βαθειά
σαράντα σκάλες
τὸ ρολόγι μετράει
σαράντα
σαράντα ἡμέρες
καὶ σαράντα χρόνια
τὸ ρολόγι δὲ ζεῖ

ΛΑΖΑΡΟΣ

«Εἶν' ὅλα νέα σήμερον
ἔτος δωρήματα ἐλπίδες
καὶ μόνον τὴν καρδίαν μου
ἀρχαῖται δέρουν καταιγίδες»

Βροχὴ μέσ' τὶς στοᾶς βροχὴ
χαλάζι μέσα στ' αὐτοκίνητα
μὲ παγωμένα πόδια
γιὰ δὲς πῶς σὲ κυτᾶζει ὁ φρουρὸς
φωτογραφίες θάνατοι ἐλπίδες

Κάρβουνα μέσα στὴν καρδιά τοῦ Λάζαρου

Σήκω ἀπὸ τὸ κρεβάτι Λάζαρε
σοῦ κάνουν δῶρο ἕναν τόπο μακρινὸ
ἕνα λιβάδι τρυφερὸ μὲ ἀνεμῶνες

Ένα λιβάδι τρομερό
σήκω από τὸ κρεβάτι Λάζαρε
Λάζαρε ἐργοστασιάρχη Λάζαρε κακὲ
Λάζαρε γίνε ποταμὸς τῆς ἀνοιξῆς
γίνε σκουλαρίκι γίνε σίφουνας
ἀγάπησε τὴ ζωὴ

«Εἶν' ἄλλα νέα σήμερον»
γιὰ δὲς πῶς σὲ κυτᾶζει ὁ φρουρὸς
φωτογραφίες θάνατοι ἐλπίδες
«καὶ μόνον τὴν καρδίαν μου
ἀρχαῖται δέρουν καταιγίδες»

ΤΟ ΣΠΑΘΙ

Χάνω ἓνα σπαθί
κερδίζω δύναμη
νὰ ρίξω τὸ σύννεφο
ποὺ ἀπλώθηκε
πλάϊ στη σκιά μου
σὰ λιοντάρι ξανθὸ
μὲ κάτασπρα δόντια
χάνω ἓνα σπαθί
κερδίζω δύναμη
νὰ ρίξω τὸ σύννεφο
ποὺ ἀπλώθηκε
πλάϊ στη σκιά μου
σὰ φλόγα
σὰ φάντασμα
σὰ ματωμένο
πικρὸ σεντόνι
σὰν ἄδεια κάμαρα
δίχως ρολόγια
χάνω ἓνα σπαθί
κερδίζω δύναμη

νά σφάξω τὸ σύννεφο
πού ἀπλώθηκε
πλάϊ στή σκιά μου
μὲ πείσμα
ἔτσι πού μοιάζει
σάν ἄγριο φύλλο
σάν ἀνθισμένο
ξανθὸ λιοντάρι
σὰ μυγαλιὰ
μὲ μαῦρα μάτια
χάνω ἓνα σπαθί
κερδίζω δύναμη
νά ρίξω τὸ σύννεφο
πού δὲ βαστῶ

ΤΟ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟ

Ἐργοστάσιο ἐργοστάσιο
νύχτας καὶ φωτιᾶς
μὲ ἥλιους μεγάλους ἀπὸ τριαντάφυλλα
πυροσβεστικὲς σκάλες
λεῦκες – φαντάσματα μὲ κόκκινα φύλλα
πουλιὰ ἀπελπισμένα δεμένα μὲ σκληρὲς
ἄσπρες κλωστὲς
φριχτὰ παιχνίδια

Ἡ νύφη
χαμογελάει
μὲ λεκιασμένο μπράτσο
μὲ ραγισμένο χέρι
μὲ τὰ βαμένα νύχια
στήν προκουμαία πλάϊ – πλάϊ τὸ βατόρι
καὶ παρακάτω ἢ τρικυμία
καὶ παρακάτω ἢ φρυγανιά καὶ ὁ πνιγμένος

Αὐτὸς Ἐκείνη

Τὰ κουρασμένα τ' ἄλογα πλάι στη βρύση
ἢ δίψα
κι' ἀκόμα παραπάνω ἀπὸ τὴ δίψα

Ὁ Ποιητὴς

Εἶχε τοὺς κήπους του κρυμένους μέσ' τὸ στόμα του
ποὺ κήκε καὶ γέμιζε καπνοὺς τὴ χώρα

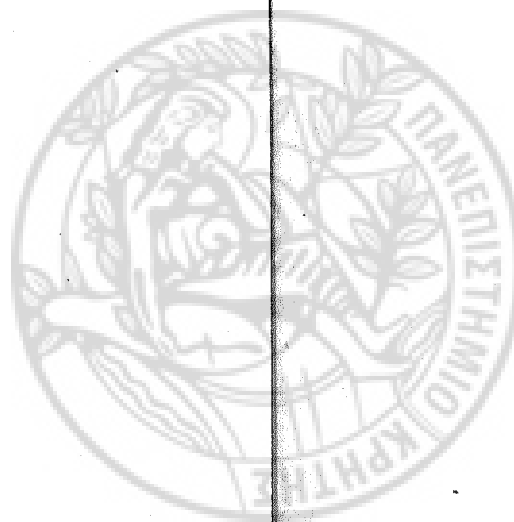
Ἐργαστάσιο ἐργαστάσιο
φρίκης καὶ φωτιᾶς

Ο ΣΤΑΥΡΟΣ

Ἐνας πύργος
γεμάτος θόρυβους
γεμάτος χιόνι γεμάτος σκόνη
γεμάτος κάρβουνο
σὰν ἀτμομηχανὴ καὶ σὰ βαπόρι
μια θύελλα
ἕνας πύργος
κι' ἕνας σταυρὸς

Ἐνας σταυρὸς γεμάτος
τρυφερὰ λουλούδια

Κι' ἕνα πουλί ποὺ πέθαινε
πάνω στὸ χῶμα καὶ ποὺ
ἀνασταίνοταν
καὶ πετοῦσε στὸ δέντρο
καὶ κάθοταν στὸ σταυρὸ
κι' ὕστερα πάλι πέθαινε
καὶ πάλι ἀνασταίνοταν
ὡς τὸ βράδυ
κι' ὡς τὴν αὐγὴ

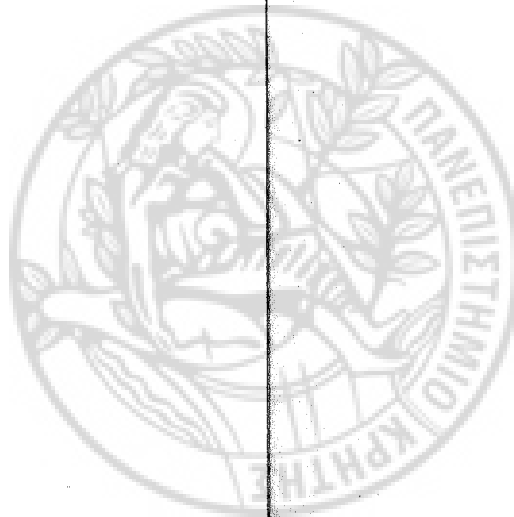
ΚΑΠΟΤΕ ΟΙ ΓΥΝΑΙΚΕΣ

Κάποτε μέσ' άπ' τὸ σύννεφο βγαίνει ἕνα πουλι
περνάει πάνω ἀπὸ τὰ σπίτια καὶ κατεβαίνει στὴν
πόλη
ἄλλοτε χρόνια ἔμεινε φυλακισμένο μέσ' τὸ φεγγάρι
γι' αὐτὸ κι' εἶναι πολὺ πικραμένο πολὺ λαμπερὸ
μ' ἕνα μεγάλο μονάχα ὄμορφο γυναίκειο μάτι

Μέσ' άπ' τὸ σύννεφο κατεβαίνει μέσ' τὴ βροχὴ
περνάει σὰ φάντασμα πάνω ἀπ' τὰ σπίτια
στοὺς δρόμους τὸ κρᾶζουν πουλι πουλι τῆς βροχῆς
δὲ στέκεται πουθενά γιατί ἂν σταθεῖ
χιλιάδες σκορπισμένα δάχτυλα τὸ δείχνουν
γιατί εἶν' ἕνα πουλι σκληρὸ πὺ βάρτηκε μ' αἷμα
π' ἀγριεμένο στὴν πόλη κατεβαίνει μὲ τὴ βροχὴ
κι' ἕνα πανέμορφο ἔχει γυναίκειο μάτι

Γι' αὐτὸ κι' οἱ γυναῖκες ταραζόνται μόλις τὸ δοῦν
ἄλλες ὅμως τὸ κρύβουν μέσ' τοὺς καθρέφτες τους

ἄλλες τὸ κρύβουν σὲ βαθειὰ συρτάρια
κι' ἄλλες βαθειὰ μέσ' τὸ σῶμα τους
ἔτσι δὲ φαίνεται
δὲν τὸ βλέπουν οἱ ἄντρες πὺ τὶς χαΐδεύουν τὸ
βράδυ
οὔτε τὸ πρωῖ σὰ ντύνονται μπροστὰ στὸν καθρέφτη
δὲν τὸ βλέπουν
γιατί εἶναι ἕνα πουλι πολὺ πικρὸ πολὺ λαμπερὸ
πολὺ φοβισμένο

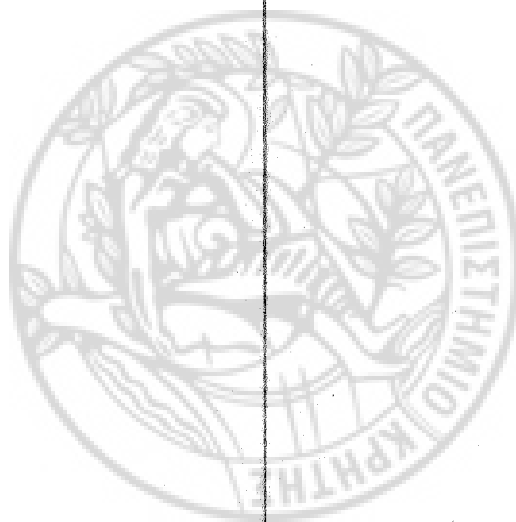
ΤΑ ΨΑΡΙΑ ΤΗΣ ΦΡΙΚΗΣ

Στὸ σκοτεινὸ λιμάνι
μονάχος τὴ νύχτα
στὴν προκυμαία
μαζεύω τὰ ψάρια
τὰ ψάρια π' ἀστράφτουν
τὰ ψάρια ποὺ ἔρχονται
κοπάδια - κοπάδια
ἀπὸ τὴ μαύρη θάλασσα

Ἔρχονται μόνο σὲ μένα
μὲ τὰ πονηρά τους μάτια
γιομᾶτα ἀσημι
ἔρχονται καὶ ξαπλώνουν
πάνω στὴν ἀπαλάμη μου
τὰ ἐρωτικά ψάρια
τὰ ζαλισμένα ψάρια
κι' ἄλλοι γύρω τους ρίχτουν
δίχτυα κι' ἀγκίστρια
μὲ λάδι καὶ φῶτα
γιὰ νὰ τὰ πιάσουν

Ὅμως τὸ μεγάλο ψάρι
ποὺ χρόνια ξέρει
αὐτὸ τὸ παιχνίδι
ἀπλώνει τὰ χέρια του
βάζει τις φωνές
παίρνει πίσω τὰ ψάρια μου
στὴ βαθειὰ θάλασσα

Καὶ μ' ἀφήνει πάλι μόνο
μέσ' τὸ ἔρμο λιμάνι
μὲ τ' ἄδεια μου χέρια
μὲ τ' ἄδειο καλάθι μου

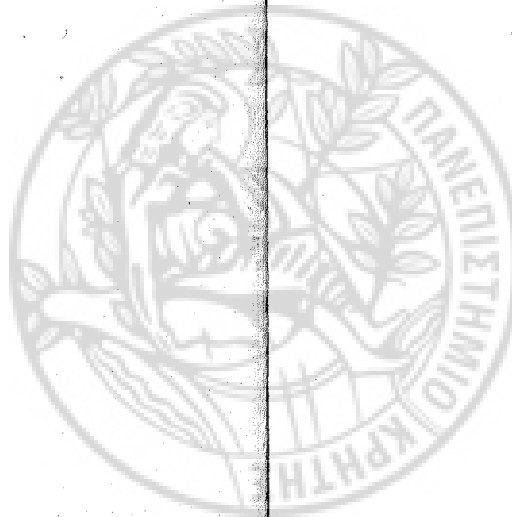
Η ΤΡΙΤΗ ΚΙ Η ΤΕΤΑΡΤΗ ΜΕΡΑ

Τὸ πρῶτ' ἔφεγγε ὁ ἥλιος
τὰ δυὸ τῆς στρογγυλὰ ἄσπρα γόνατα
σάν ἥλιος
μέσα σὲ πηγάδι
καφτὸς
ἄναβε τὶς κουρτίνες

Ὁ βραδινὸς μονόφθαλμος
ἄναψε τὶς κουρτίνες
κι' ἦταν μόνος
μὲ τὸ μαῦρο πανί στὸ τρύπιο μάτι
μ' αὐτὸ ποὺ ἔβλεπε τὸν κόσμο
ρὸζ
τὶς νύχτες

Κι' οἱ νύχτες
ἦταν ἄγριες γιὰ ὅλους
κανεὶς δὲν ξέχναγε τὸ αἷμα

περνοῦσαν ἔρχονταν
κάπνιζαν τὰ φουγάρα
κανεὶς δὲν ξέχναγε τὸ αἷμα
ἔβγαине ὁ παπᾶς
ἔβγαине ὁ στρατιώτης
κι' ἦταν πάντα νύχτα
νύχτα μεγάλη
νύχτα
νύχτα

ΠΑΣΙΦΑΗ

Τὰ παγωμένα χέρια
ψάχνουν τὰ σύννεφα
βρίσκουν τὸ μύλο
μέσα στὰ σύννεφα
νὰ γυρίζει δίχως φτερά
βρίσκουν τὸ φάντασμα
τῆς καμινάδας δίχως κεφάλι
βρίσκουν τὸ σταυρὸ
τῆς ἄγριας φοβέρας
τὸ τρύπιο πιθάρι
τῆς βροχῆς
βρίσκουν ἀκόμα
τὸ φεγγάρι τῆς ἀνοιξῆς
σβυσμένο
νὰ καπνίζει
μὲ γύρω γύρω του
πασχαλιές
τὰ παγωμένα χέρια
πιάνουν τὸ νῆμα
τῆς Ἀριάδνης
καὶ τότε βρίσκουν

τσακισμένη
κοματιασμένη
τὴν ξύλινη ἀγελάδα
τῆς βασίλισσας
κι' ἀκόμα βρίσκουν
μέσα στὰ σύννεφα
πῶς νὰ τὸ πῶ

τὰ ἴδια τῆς μάτια

ἄγρια τρελά
καὶ διψασμένα

σάν ἀστραπές

ΤΟΥ ΠΥΡΓΟΥ

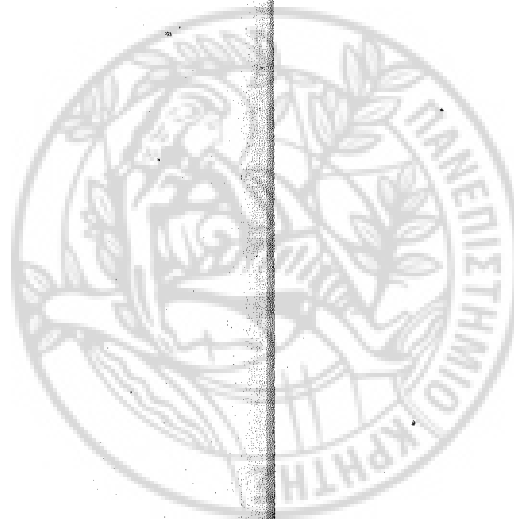
Ἡ κόρη πήγαινε καὶ τραγουδοῦσε
ἡ κόρη μὲ τὰ φίδια τῆς
μὲ τὰ ὠραῖα λουλούδια τῆς

*Ὅμορφα ποὺ μυρίζαν τὰ λουλούδια

Τὰ χέρια του ἔδενε
ὁ ληστής
ποὺ μούγγριζε
στὰ πόδια τῆς
τὸ αἷμα
τὸ κεφάλι του
ἡ γλῶσσα
ἡ ρίζα
τὸ φιλι
γιομάτοι οἱ κῆποι
αἷμα
μὴ μιλάς

Κανέννας δὲ μιλοῦσε

Ἡ κόρη πήγαινε καὶ τραγουδοῦσε
ἡ κόρη μὲ τὰ φίδια τῆς
μὲ τὰ ὠραῖα λουλούδια τῆς

Η ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΑΣΠΡΟΥ

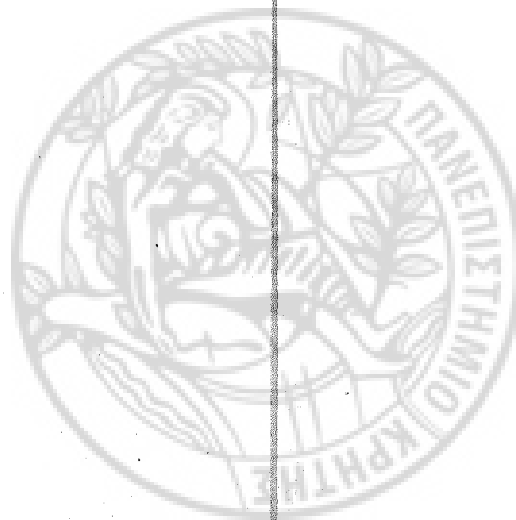
Ρίχνανε πρώτα τὰ σκοινιά
στις τέσσερες γωνιές
που άσπρίζανε τὰ τέσσερα τὰ πρόσωπα
χτυπούσανε τὰ χέρια
και προχωρούσαν άπ' τις τέσσερες γωνιές
και μάζευαν τὰ σύννεφα
έτσι έμενε τὸ δάπεδο γυμνὸ
έπειτα άρχίζαν νά περνοῦν οί μαυροί πετεινοί
ένας - ένας
άφήνοντας ένα ρυάκι αίμα κόκκινο
σάν χάνονταν
ρολόγια άρχίζαν νά πυροβολοῦνε άδικα
και σκότωναν στην τύχη
φεγγάρια ούρλιάζαν
προσφέρνανε κι' έκρηχτικά τριαντάφυλλα
που σκάζαν και ματώνανε τὰ χέρια
ή άγωνία
τὰ πρόσωπα σιγά - σιγά χάναν τὰ μάτια τους
τὰ φρύδια κι' έπειτα τὸ στόμα

τὰ δόντια και τὰ τσίνορα
γίνονταν κατάσπρα άπως και τὰ ρούχα τους
άπως και τ' άσπρα δέντρα
άπως και τὸ λιβάδι
άπως όλα
"Άσπρα

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΟΙ ΑΜΥΓΔΑΛΙΕΣ	σελ. 9
Η ΠΛΗΓΩΜΕΝΗ ΑΝΟΙΞΗ.....	> 11
Ο ΝΕΚΡΟΣ ΤΗΣ ΖΩΗΣ ΜΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΕΝΙ- ΑΜΙΝ Δ' ΑΡΚΟΖΙ	> 12
ΑΣΤΕΡΟΣΚΟΠΕΙΟ	> 13
Ο ΕΦΙΑΛΤΗΣ	> 14
ΤΑ ΔΩΡΑ	> 16
ΤΟ ΘΑΥΜΑ	> 18
ΤΟ ΑΣΤΡΟ	> 19
Ο ΒΟΡΗΑΣ	> 20
ΕΞΗ ΣΤΙΓΜΕΣ I	> 23
II	> 24
III	> 25
IV	> 26
V	> 27
VI	> 28
Ο ΒΥΘΟΣ	> 29
ΤΑ ΧΩΡΙΣΜΕΝΑ.....	> 30
Ο ΘΑΝΑΤΟΣ	> 31
ΟΡΥΧΕΙΟ.....	> 32
ΤΑ ΠΕΡΙΣΤΕΡΙΑ ΤΟΥ ΝΕΚΡΟΥ.....	> 34
Ο ΔΥΝΑΤΟΣ.....	> 35
Ο ΟΥΡΑΝΟΣ	> 37
ΤΟ ΣΥΝΘΗΜΑ	> 38

Ο ΓΑΜΟΣ.....	σελ. 40
ΠΕΤΡΟΣ	> 42
Ο ΛΕΤΟΣ.....	> 43
ΩΡΟΔΕΙΚΤΗΣ.....	> 45
Η ΠΟΡΤΑ	> 46
ΥΔΡΑ	> 48
Η ΜΑΧΗ.....	> 49
Ο ΛΗΣΤΗΣ.....	> 51
ΛΑΖΑΡΟΣ.....	> 53
ΤΟ ΣΠΑΘΙ.....	> 55
ΤΟ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟ.....	> 57
Ο ΣΤΑΥΡΟΣ.....	> 59
ΚΑΠΟΤΕ ΟΙ ΓΥΝΑΙΚΕΣ.....	> 60
ΤΑ ΨΑΡΙΑ ΤΗΣ ΦΡΙΚΗΣ.....	> 62
ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ Ο ΟΙΔΙΠΟΔΑΣ.....	> 64
Η ΤΡΙΤΗ ΚΙ Η ΤΕΤΑΡΤΗ ΜΕΡΑ	> 66
ΠΑΣΙΦΑΗ.....	> 68
ΤΟΥ ΠΥΡΓΟΥ.....	> 70
Η ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΑΣΠΡΟΥ.....	> 72

ΤΑ ΠΟΙΗΜΑΤΑ ΑΥΤΑ
ΓΡΑΦΤΗΚΑΝ ΑΠΟ ΤΟΝ
ΑΥΓΟΥΣΤΟ ΤΟΥ 1944 ΕΩΣ
ΤΟ ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟ ΤΟΥ 1948

ΤΥΠΩΘΗΚΑΝ ΣΤΟ ΝΕΟ ΦΑΛΗΡΟ ΤΟΝ
ΑΥΓΟΥΣΤΟ ΤΟΥ 1948 ΣΤΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ
ΤΟΥ ΣΤΕΦΑΝΟΥ Ν. ΤΑΡΟΥΣΟΠΟΥΛΟΥ
ΓΙΑ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟ ΤΟΥ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ. ΒΓΗ-
ΚΑΝ ΣΕ 250 ΑΝΤΙΤΥΠΑ ΑΡΙΘΜΗΜΕΝΑ
ΑΠΟ 1-250. ΤΑ ΑΝΤΙΤΥΠΑ 1-50 ΔΕΝ ΕΙ-
ΝΑΙ ΓΙΑ ΤΟ ΕΜΠΟΡΙΟ.

ΑΝΤΙΤΥΠΟ
ΑΡΙΘΜ.

189

